

STORTINGET

Innst. 29 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget fra fullmaktskomiteen

Innstilling fra fullmaktskomiteen om riksvalgstyrets avgjørelse av klager ved stortingsvalget 2017

Til Stortinget

Innledning

Den 6. oktober 2017 vedtok Stortinget å godkjenne alle valgte representanternes fullmakter, i samsvar med fullmaktskomiteens tilrådning i Innst. 1 S (2017–2018).

Stortinget fikk 20. oktober 2017 oversendt riksvalgstyrets avgjørelse av 19. oktober 2017 vedrørende to klager over avviklingen av stortingsvalget i Kristiansand kommune. Begge klagene ble mottatt av kommunen innen klagefristen, men de ble først mottatt i Kommunal- og moderniseringsdepartementet på vegne av riksvalgstyret den 11. oktober 2017.

Riksvalgstyret behandler klager over gjennomføringen av valget som gjelder andre forhold enn stemmerett og retten til å avgi stemme, jf. valgloven § 13-1. Riksvalgstyret skal oversende sine vedtak i klagesaker til Stortinget. Stortinget kan overprøve riksvalgstyrets avgjørelser i klagesaker som en del av sin prøving av valgets gyldighet i henhold til Grunnloven § 64.

Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Den skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, fylkesmannen, departementet eller Stortingets administrasjon.

Klage fra Eddie Salvesen

Klagen gjelder Kristiansand kommunens valg av valglokale på Flekkerøy. Klagen ble mottatt av

kommunen den 12. september 2017. Klageren peker på at tidligere ble bedehuset benyttet som valglokale. Det er et sentralt og funksjonelt bygg med egnet plassering, tilgang for handikappede, stor parkering og lett adkomst. Klageren mener det nye valglokalet har en mindre god plassering og har mer kronglete adkomst for handikappede.

Kommunens behandling av klagen

Kristiansand kommune behandlet klagen muntlig i valgstyrets møte 13. september 2017 og sendte protokoll og kopi av klagen til fylkeskommunen sammen med det øvrige valgmateriellet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet mottok klagen først 11. oktober 2017. Kommunen sendte den 13. oktober en skriftlig redegjørelse til departementet vedrørende klagebehandlingen:

«I forkant av årets stortingsvalg ble det gjennomført noen endringer når det gjelder kommunens valglokaler. Kristiansand har hatt 18 valgkretser og reduserte i år til 15 kretser.

I forbindelse med innføring av elektronisk manntallsavkryssing medførte dette en del investeringer med hensyn til kabling for å sikre god internetttilgang i alle valglokaler. Kommunen ønsket i denne forbindelse å påkoste egne bygg fremfor leide, og valgte derfor å bytte ut flere av valglokalene slik at vi i dag hovedsakelig benytter kommunale bygg og idrettshaller. Hvilke lokaler som skulle brukes ved valget i 2017 ble behandlet og vedtatt av valgstyret i god tid før valget.»

Om klagen på nytt valglokale på Flekkerøy skriver kommunen:

«Valgstyret hadde godkjent Flekkerøyhallen ved Lindebøskauen skole som valglokale for Flekkerøy valg-

krets. På dette grunnlag ble klagen avvist uten ytterligere saksutredning.»

Departementets merknader

«Valgloven § 13-1 (1) fastslår at alle som har stemmerett kan klage over forhold i forbindelse med forbedelsen og gjennomføringen av stortingsvalget i det fylket vedkommende er manntallsført. Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. De formelle vilkår for klage er oppfylt.

En klage kan tas til følge dersom det er begått feil som antas å ha hatt betydning for utfallet av valget. Valgloven § 13-3 (83) fastsetter at Stortinget skal kjenne stortingsvalget i en kommune eller fylke ugyldig hvis det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på utfallet av valget, og som det ikke er mulig å rette.

Departementet har følgende kommentarer til det forhold som tas opp i klagen:

I henhold til valgloven § 9-3 er det valgstyret som bestemmer hvor stemmegivningen skal foregå. Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale, og velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Det forutsettes at valglokalet er tilgjengelig for alle, med mindre særlige grunner foreligger som gjør det nødvendig at valget gjennomføres i et annet lokale.

I valghåndboken kapittel 12.4 trekkes det frem at når valgstyret skal bestemme hvor stemmegivningen skal foregå, må det legges avgjørende vekt på hensynet til velgerne.

Departementet har ikke informasjon som tilsier at det nevnte valglokalet i Kristiansand kommune ikke er et egnet og tilgjengelig lokale.

Departementet vil understreke at ingen skal utelukkes fra å stemme på grunn av manglende tilgjengelighet i valglokaler. Dersom en velger ikke har anledning til å ta seg inn i et valglokale, kan vedkommende avgi stemme til to stemmemottakere umiddelbart utenfor valglokalet, jf. valgloven § 9-6.

Departementet forutsetter at valgstyret foretok en grundig vurdering av aktuelle valglokaler i forkant av avgjørelsen, og at dette igjen vil bli vurdert ved neste valg.

Departementet anbefaler at klagen ikke tas til følge.»

Vedtak i riksvalgstyret

- «1. Riksvalgstyret slutter seg til departementets vurdering.
2. Klage fra Eddie Salvesen tas ikke til følge.

Riksvalgstyret påpeker også at det er uheldig av en kommune å ikke sende klagen videre til riksvalgstyret på et tidligere tidspunkt.»

Klage fra Inge Solvik

Klagen gjelder Kristiansand kommunens valg av valglokale. Klagen kom inn til kommunen 11. september 2017.

Klageren viser til at det i kretsen ble benyttet et nytt valglokale ved valget. Klager mener dette er kritikkverdig av kommunen, da det er dårlige trafikk- og parkeringsforhold tilknyttet skolen som ble brukt som valglokale. Klager mener det er utrygge forhold og høy trafikk tetthet ved dette lokalet, og oppfordrer kommunen til å velge et annet lokale ved neste valg, av trafikkmessige hensyn.

Kommunens behandling av klagen

Kristiansand kommune behandlet klagen muntlig i valgstyrets møte 13. september 2017 og sendte protokoll og kopi av klagen til fylkeskommunen sammen med det øvrige valgmateriellet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet mottok klagen først 11. oktober 2017. Kommunen sendte den 13. oktober en skriftlig redegjørelse til departementet angående behandlingen av klagen:

«I forkant av årets stortingsvalg ble det gjennomført noen endringer når det gjelder kommunens valglokaler. Kristiansand har hatt 18 valgkretser og reduserte i år til 15 kretser.

I forbindelse med innføring av elektronisk manntallsavkryssing medførte dette en del investeringer med hensyn til kabling for å sikre god internetttilgang i alle valglokaler. Kommunen ønsket i denne forbindelse å påkoste egne bygg fremfor leide, og valgte derfor å bytte ut flere av valglokalene slik at vi i dag hovedsakelig benytter kommunale bygg og idrettshaller. Hvilke lokaler som skulle brukes ved valget i 2017 ble behandlet og vedtatt av valgstyret i god tid før valget.

Klage på valg av valglokale i Ytre Randesund.

Valgstyret hadde godkjent Dvergsnes skole som valglokale for ytre Randesund valgkrets. På dette grunnlag ble saken avvist uten ytterligere saksutredning. Synspunkter om manglende parkeringskapasitet vil bli tatt med i arbeidet med valglokaler for den videre valg gjennomføringen.»

Departementets merknader

«Valgloven § 13-1 (1) fastslår at alle som har stemmerett kan klage over forhold i forbindelse med forbedelsen og gjennomføringen av stortingsvalget i det fylket vedkommende er manntallsført. Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. De formelle vilkår for klage er oppfylt.

En klage kan tas til følge dersom det er begått feil som antas å ha hatt betydning for utfallet av valget. Valgloven § 13-3 (3) fastsetter at Stortinget skal kjenne stortingsvalget i en kommune eller fylke ugyldig hvis det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på utfallet av valget, og som det ikke er mulig å rette.

Departementet har følgende kommentarer til det forhold som tas opp i klagen:

I henhold til valgloven § 9-3 er det valgstyret som bestemmer hvor stemmegivningen skal foregå. Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale, og velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp.

I valghåndboken kapittel 12.4 trekkes det frem at når valgstyret skal bestemme hvor stemmegivningen skal foregå, må det legges avgjørende vekt på hensynet til velgerne.

Departementet har ikke informasjon som tilsier at det nevnte valglokalet i Kristiansand kommune ikke er et egnet og tilgjengelig lokale. Departementet forutsetter at valgstyret foretok en grundig vurdering av aktuelle valglokaler i forkant av avgjørelsen, og at dette igjen vil bli vurdert ved neste valg.

Departementet anbefaler at klagen ikke tas til følge.»

Vedtak i riksgvalgstyret

- «1. Riksgvalgstyret slutter seg til departementets vurdering.
2. Klage fra Inge Solvik tas ikke til følge.

Riksgvalgstyret påpeker også at det er uheldig av en kommune å ikke sende klagen videre til riksgvalgstyret på et tidligere tidspunkt.»

Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader til riksgvalgstyrets avgjørelser i klagesakene, og anbefaler at disse vedlegges protokollen.

Komiteen er for øvrig enig med riksgvalgstyret i at det er uheldig at klagen har blitt liggende i kommunene slik at de ikke kunne behandles i forbindelse med godkjenningen av fullmaktene i Stortinget, som det er forutsatt i valgloven. Komiteen ber departementet innskjerpe klagereglene overfor kommunene på egnet måte.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til det som er uttalt foran, og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Riksgvalgstyrets avgjørelse – av klager på avviklingen av stortingsvalget 2017 fra Eddie Salvesen og Inge Solvik – vedlegges protokollen.

Oslo, i fullmaktskomiteen, den 26. oktober 2017

Svein Roald Hansen

leder og ordfører

